

Tisková zpráva, 25. července, Ostrava

Jak sociální nerovnosti souvisí s fyzickým a psychickým zdravím našich dětí? Tak rozsáhlý výzkum zde ještě nebyl

Pedagogická fakulta Ostravské univerzity zahájila pilotní výzkum v projektu REFRESH, ve kterém chce vysledovat, do jaké míry mají sociální rozdíly vliv na fyzické a duševní zdraví, kognitivní funkce a školní úspěšnost dětí na Ostravsku a v přilehlých regionech.

V rámci výzkumu vědci osloví až 600 dětí ve věku 8 – 11 let z regionálních základních škol, kde je předpoklad různorodé socioekonomické skladby dětí. **Děti budou odpovídat na otázky spojené s jejich sebehodnocením motorických dovedností, ale také s emočním prožíváním nejrůznějších životních situací.** Nyní vědci na vybrané skupině žáků pilotně testují první dotazníky. Jakmile budou testy ve své finální podobě, zahájí výzkumníci masivní sběr dat. V další fázi výzkumu se zaměří na jejich komparaci a vyhodnocení. První výsledky a výstupy rozsáhlého výzkumu by mohly být známy během roku 2026. „Výzkum v rámci tohoto projektu je výjimečný svou komplexností. Dosud totiž nikdo nezaměřil svůj výzkum na tolik různých oblastí, které ale spolu vzájemně úzce souvisí,“ uvádí vedoucí výzkumného týmu Steriani Elavsky z katedry Studií lidského pohybu Pedagogické fakulty Ostravské univerzity.

Kvalitnější výuka tělesné výchovy i příprava budoucích učitelů

„Bude nás zajímat, jak děti vnímají některé pohybové aktivity, jak je jim blízký pohyb a sport, do jaké míry se tyto věci liší mezi dětmi z rozdílných sociálních situací. Celkovým cílem je vytvořit si komplexní obrázek pohybové gramotnosti a vnímání tělesné výchovy dětí v našem regionu a **identifikovat tak příležitosti pro zkvalitnění tělesné výchovy a přípravu budoucích učitelů,**“ doplňuje Markéta Rygelová z Katedry studií lidského pohybu.

Děti budou podrobeny testování pohybových dovedností přímo v tělocvičně, kde absolvují standardizované motorické testy. Zapojené děti dostanou také elektronické zařízení, které během dne zaznamenává míru a intenzitu jejich pohybové aktivity a srdeční frekvence. Dále jim bude změřeno složení těla, tedy poměr mezi množstvím tukové a svalové tkáně a ostatní tělesné hmoty. **Snahou je vysledovat, zda kvalitní výuka tělesné výchovy skutečně vede k nižšímu výskytu obezity u dětí.** Kromě testování pohybové gramotnosti podstoupí děti také neurokognitivní testy zaměřené na

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo životního prostředí

hodnocení kognitivních funkcí jako jsou pozornost, paměť nebo flexibilita myšlení. První „ostré“ testování fyzické a psychické zdatnosti by mělo začít na podzim.

„Snahou je také zjistit, které faktory přispívají k duševní a fyzické pohodě dětí v našem regionu a zda v tomto pohybová aktivita hraje významnou roli. Důležitým aspektem pohybové aktivity je totiž také její sociální, emoční a kognitivní rozměr. Skupinová pohybová aktivita často plní funkci terapie a oddeává od napětí, zlepšuje pozornost a koncentraci pro vyučování,“ upřesňuje psycholožka Vera Kristýna Jandačková.

Do projektu se zapojily všechny katedry Pedagogické fakulty, které zkoumají různé faktory školní úspěšnosti dětí (např. resilienci či psychickou odolnost, čtenářskou gramotnost, technickou a vizuální gramotnost apod.).

Podle odborníků je cenné získaná data porovnat také v čase, kde lze zjednodušeně řečeno poukázat na případné příčinné souvislosti mezi úrovní pohybové gramotnosti, rodinným zázemím a školní úspěšností. Masivní sběr dat, jejich porovnání a analýza **může poskytnout odpovědi na otázky, jak velký vliv na duševní a fyzickou kondici dětí má v našem regionu prostředí, v němž žijí, jejich rodinné zázemí a sociální kontext.**

Kontakt za SOCIAL LAB:

Nela Parmová

+420 734 353 573

nela.parmova@osu.cz

Kontakt za REFRESH:

Mgr. Martina Šaradínová

+420 705 698 288

martina.saradinova@vsb.cz

O projektu REFRESH: Cílem projektu REFRESH (Research Excellence For REgion Sustainability and High-tech Industries) je reagovat na problémy Moravskoslezského kraje a přispět k jeho úspěšné hospodářské, energetické i ekologické transformaci. Čtyři vzájemně propojené živé laboratoře, v nichž se špičkový výzkum provádí v úzkém kontaktu s firmami, mají za cíl vyvinout materiály a technologie zaměřené na zelenou energetiku a snížení uhlíkové stopy, ale i zavést do praxe nové postupy digitalizace a robotizace průmyslových procesů a automatizace v dopravě. Nedílnou součástí projektu je posouzení společenských a ekonomických dopadů transformace i vytvoření podmínek pro rychlý přenos výsledků do praxe, což je úkolem týmu pod vedením Ostravské univerzity.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo životního prostředí

Hlavním těžištěm činnosti vědců Ostravské univerzity v rámci projektu REFRESH – Social Lab je výzkum v oblasti společenských a humanitních věd se zaměřením na proces spravedlivé transformace, jež povede ke zvýšení životní úrovně obyvatel. Šest výzkumných programů sleduje fenomény ekonomické diverzifikace, nezaměstnanosti, urbanity, kriminality, sociální mobility a rozpadu rodinných vazeb. Na výše uvedenou problematiku nahlíží v historickém, sociálním a geografickém kontextu, zvláštní pozornost věnují znevýhodněným sociálním skupinám, u nichž lze předpokládat nejvyšší míru negativních dopadů transformace. Jejich problematická situace a postoje mohou být jednou z největších překážek pro úspěšné a spravedlivé změny v regionu, které by byly v souladu s aktuálními evropskými strategiemi.

„Výzkum se koná v rámci projektu REFRESH - Research Excellence For REgion Sustainability and High-tech Industries, reg. č. CZ.10.03.01/00/22_003/0000048, na nějž VŠB-TUO získala z Operačního programu Spravedlivá transformace dotaci 2,5 miliardy korun. Ostravská univerzita je partnerem projektu.“

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo životního prostředí